

Sygn. akt VII U 1421/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2016 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Emilia Poddebniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2016 r. w W.

sprawy K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 7 sierpnia 2015 r., znak: ENS/(...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 07 sierpnia 2015 r., znak: ENS/(...), Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił wnioskodawcy K. S. przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 z późn. zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), albowiem wnioskodawca nie wykazał 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych na dzień 01 stycznia 1999 r. (decyzja z dnia 07 sierpnia 2015 r., znak: ENS/(...), k. 23, tom II a.r.)

K. S. w dniu 04 września 2015 r. złożył, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 07 sierpnia 2015 r., znak: ENS/(...), na mocy której organ rentowy odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury – z warunków szczególnych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że organ rentowy nie zaliczył do okresu świadczenia przez niego pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 01 września 1973 r. do dnia 24 czerwca 1975 r. w (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S.. Wskazał, że w powyższym okresie czasu wykonywał pracę na stanowisku kazeiniarza, które to stanowisko zostało wymienione w Dziale X pod poz. 13 pkt. 4 załącznika do uchwały nr: 16/83 Zarządu Centralnego Spółdzielni (...) z dnia 27 czerwca 1983 r. Stwierdził, że zaskarżoną decyzją organ rentowy niezasadnie odmówił mu zatem prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych, wskazując, że nie udowodnił on faktu wykonywania pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Na tej podstawie odwołujący zwrócił się o zamianę zaskarżonej decyzji ewentualnie o jej uchylenie i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania (odwołanie z dnia 04 września 2015 r. k. 2-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., w odpowiedzi na odwołanie z dnia 28 września 2015 r., wniósł o jego oddalenie.

Organ rentowy w uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie podniósł między innymi, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albowiem nie legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, warunkującym prawo do świadczenia. Wskazał, że nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia odwołującego od dnia 01 września 1973 r. do dnia 24 czerwca 1975 r. w (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S. na stanowisku kazeiniarza, wskazując, że w Dziale X pod poz. 13 załącznika do uchwały nr: 16/83 Zarządu Centralnego Spółdzielni (...) z dnia 27 czerwca 1983 r. stanowisko to nie występuje. Stosownie natomiast do treści § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, okresy pracy w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy, o którym mowa w § ust. 2 cytowanego Rozporządzenia. Jednocześnie na podstawie załączonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony ogólny staż pracy odwołującego, w wymiarze 25 lat, w tym staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 13 lat, 9 miesięcy i 3 dni. Z tych też względów organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonego świadczenia (odpowiedź na odwołanie z dnia 28 września 2015 r. k. 13 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. S., urodzony w dniu (...), w dniu 21 lipca 2015 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., wniosek o wcześniejszą emeryturę z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Do powyższego wniosku ubezpieczony załączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek z dnia 21 lipca 2015 r. wraz z załącznikami k. 1-19, tom II a.r.).

Organ rentowy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że ubezpieczony nie spełnia warunku dotyczącego stażu pracy w szczególnych warunkach (tj. 15 lat pracy w warunkach szczególnych), gdyż na dzień 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego okresu takiej pracy. Z tych też względów, organ rentowy na gruncie decyzji z dnia 07 sierpnia 2015 r., znak: ENS/(...) odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonej emerytury. Do stażu pracy organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od dnia 01 września 1973 r. do dnia 24 czerwca 1975 r. w (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S. na stanowisku kazeiniarza, wskazując, że w Dziale X pod poz. 13 pkt. 4 załącznika do uchwały nr: 16/83 Zarządu Centralnego Spółdzielni (...) z dnia 27 czerwca 1983 r. stanowisko to nie występuje. Jednocześnie na podstawie załączonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony ogólny staż pracy odwołującego, tj. okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 25 lat, w tym staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 13 lat, 9 miesięcy i 3 dni (decyzja z dnia 07 sierpnia 2015 r., znak: ENS/(...), k. 23, tom II a.r.).

Ubezpieczony K. S. od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 07 sierpnia 2015 r., złożył odwołanie do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, inicjując niniejsze postępowanie sądowe, w toku którego ustalono, że: K. S. w okresie od dnia 01 września 1973 r. do dnia 24 czerwca 1975 r. był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S. na stanowisku kazeiniarza. We wskazanym powyżej okresie zatrudnienia odwołujący wykonywał czynności polegające na uczestnictwie w procesie technologicznym wytwarzania kazeiny z mleka. Odwołujący był zobowiązany m.in. do utrzymywania porządku oraz czystości działu i otoczenia, prowadzenia produkcji kazeiny zgodnie z instrukcją technologiczną, prowadzenia właściwie 3-krotnego płukania, zabezpieczania urządzeń kazeiniarni, aby były zawsze przygotowane do prowadzenia procesu technologicznego, zabezpieczania, aby napływające mleko nie przelało się na zewnątrz, likwidowania nieszczelności przewodów i urządzeń, wybierania na bieżąco całej zawartości kazeiny z wanien kazeiniarskich oraz przestrzegania właściwego prasowania kazeiny pod prasami. Odwołujący pracował w systemie jednozmianowym od godziny 8:00 do godziny 17:00-18:00, tj. przez 9-10 godzin dziennie. Aby móc wykonywać powyższe obowiązki, odwołujący nie musiał kończyć specjalnego kursu, ani też posiadać odpowiedniego wykształcenia. W powyższym procesie technologicznym zazwyczaj brały udział trzy osoby. Swoje obowiązki wykonywały one za pomocą specjalnego urządzenia w postaci pasteryzatora, do którego z jednej

strony wpadało mleko, a z drugiej strony wpadała serwatka. Jedna osoba wchodziła do kadzi z kazeiną w gumowych butach, druga łała do kadzi wodę, natomiast trzecia osoba napełniała worki udeptaną kazeiną i odstawiała na bok. Później jak wszystkie worki były napełnione, to kładło się je pod prasę w celu odciśnięcia wody. Odciśnięte worki były zanoszone do młynka i zmieloną kazeiną kładło się na sita. Po jej wyschnięciu, była ona zbierana w papierowe worki i odstawiana na bok. Następnie towar był wywożony do W. i przeznaczany na cele przemysłowe. Wszystkie wskazane powyżej czynności były wykonywane przez pracowników, w tym przez odwoływającego pod wiatą, osłoniętą z trzech stron. Z tego też względu w okresie zimowym, odwołujący pracował w niskich temperaturach. Po zakończeniu procesu produkcji kazeiny, odwołujący mył kadź oraz pasteryzator za pomocą sody kaustycznej, tzw. ługu. W tym zakresie odwołujący był wyposażony w fartuch, który był jeden na trzy osoby, natomiast nie posiadał on maski ochronnej. Odwołujący brał udział we wszystkich etapach produkcji. Zdarzały się sytuacje, że dziennie przerabiał 15-10 tysięcy litrów mleka. Z uwagi na fakt, że worek z mokrą kazeiną ważył około 50 kg, odwołujący miał przydzielonego do pomocy innego pracownika. Powierzone mu obowiązki, K. S. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez cały okres zatrudnienia na powyższym stanowisku pracy (zeznania odwoływającego K. S. k. 44-45 a.s., świadectwa pracy z dnia 09 grudnia 2005 r., zakres obowiązków z dnia 01 września 1973 r., umowa o pracę dla pracowników fizycznych z dnia 29 października 1973 r., zakres czynności – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwoływającego).

W toku postępowania sądowego, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bhp celem ustalenia, czy praca wykonywana przez odwoływającego w (...) Spółdzielni (...) w S. w okresie od dnia 01 września 1973 r. do dnia 24 czerwca 1975 r. wykonywana była w warunkach szczególnych, uregulowanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w innych Rozporządzeniach Rady Ministrów dot. I kategorii zatrudnienia i zarządzeniach właściwych ministrów (postanowienie z dnia 18 stycznia 2016 r. k. 45 a.s.).

W opinii z dnia 25 stycznia 2016 r. biegła sądowa ds. bhp M. M. stwierdziła, że uznanie prac za wykonywane w szczególnych warunkach jest możliwe, gdy stanowisko lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika ściśle odpowiada odpowiedniemu zapisowi zawartemu w wykazie A, stanowiącemu załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W treści opinii biegła podkreśliła, że w wykazie A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym), nie ma wymienionych prac wykonywanych w przemyśle mleczarskim. Również w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 04 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia, w Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) nie ma uwzględnionych prac w przemyśle mleczarskim, a pozycja 13 Działu X wymienia prace przy obsłudze pras filtracyjnych, wirówek i suszarek w przemyśle drożdżowym i piwowarskim. Z kolei w uchwale nr: 16/83 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni (...) z dnia 27 czerwca 1983 r. w sprawie stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach w spółdzielczości mleczarskiej, w Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) w pozycji 13 są wpisane prace przy obsłudze pras filtracyjnych, wirówek i suszarek w przemyśle mleczarskim. Biegła zaznaczyła, że powyższa uchwała została wydana w oparciu o treść § 1 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który upoważniał właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, do ustalenia w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. Dodała przy tym, że powołane Rozporządzenie nie upoważniało do opracowywania wykazów stanowisk, do prac, które nie zostały ujęte w wykazach.

W sporządzonej przez siebie opinii, biegła odwołała się także do treści Rozporządzenia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Zdrowia z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie ustalenia wymagań, jakim winny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia zakładów mleczarskich. Wskazała, że w § 24 określono minimalne wymogi dla kazeiniarni zgodnie, z którymi powinna ona posiadać, co najmniej kocioł serowarski i serowarską wannę, urządzenia do rozdrabniania

skrzepu, a także prasy i wirówki do oddzielenia nadmiaru wody. Z kolei zgodnie z § 25 kazeizarnia musiała obejmować, co najmniej jedno odrębne pomieszczenie. Na tej podstawie biegła uznała, że produkcja kazeiny, z punktu widzenia procesu technologicznego oraz z punktu widzenia wymogów prawnych nie mogła odbywać się poza zamkniętymi pomieszczeniami. Stwierdziła również, że zakres czynności odwoływającego oraz unormowania prawne, zawarte w treści przywołanego powyżej Rozporządzenia nie pozwalają na przyjęcie, za prawidłowy sposobu wytwarzania kazeiny, jaki podał odwołujący. Z powyższych względów biegła uznała, że praca wykonywana przez odwoływającego w (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S. w okresie od dnia 01 września 1973 r. do dnia 24 czerwca 1975 r. nie była wykonywana w warunkach szczególnych uregulowanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 04 maja 1979 r. dotyczącym I kategorii zatrudnienia (opinia biegłej sądowej z zakresu (...) z dnia 25 stycznia 2016 r. k. 48-54 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 26 lutego 2016 r. odwołujący wniósł o uzupełnienie powyższej opinii poprzez jej sprecyzowanie z uwzględnieniem zawartych ww. piśmie zastrzeżeń i pytań do biegłej. Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłej sądowej ds. bhp M. M. celem ustalenia, czy w załączniku do Uchwały nr: 16/38 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni (...) w Dziale X pod poz. 13 pkt. 4 wymienione jest stanowisko „kazeiniarz” oraz, czy produkcja kazeiny w (...) Spółdzielni (...) w S. w latach 1973-1975 była zgodna z przepisami Rozporządzenia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Zdrowia z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie ustalenia wymagań, jakim winny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia zakładów mleczarskich, a w konsekwencji, czy biegła podtrzymuje swoją opinię z dnia 25 stycznia 2016 r. (pismo procesowe z dnia 26 lutego 2016 r. k. 69, postanowienie z dnia 10 marca 2016 r. k. 74 a.s.).

W opinii uzupełniającej z dnia 17 marca 2016 r. biegła sądowa ds. bhp M. M. sprecyzowała, że w załączniku do uchwały nr: 16/83 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni (...) w Dziale X pod poz. 13 pkt. 4 jest wymienione stanowisko kazeiniarza. Dodała także, że w jej ocenie, brak jest jakichkolwiek racjonalnych podstaw do przyjęcia, że produkcja kazeiny w (...) Spółdzielni (...) w S. w latach 1973-1975 była niezgodna z przepisami Rozporządzenia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Zdrowia z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie ustalenia wymagań, jakim winny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia zakładów mleczarskich. W konkluzji biegła wskazała, że podtrzymuje swoją opinię z dnia 25 stycznia 2016 r. (opinia uzupełniająca biegłej sądowej ds. bhp M. M. z dnia 17 marca 2016 r. k. 77-79 a.s.).

Do powyższej opinii żadna ze stron nie zgłosiła zastrzeżeń. Na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2016 r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska procesowe (protokół rozprawy z dnia 27 kwietnia 2016 r. k. 98-100 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym również w aktach rentowych i osobowych ubezpieczonego. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy oparł się również na opiniach biegłej sądowej z zakresu (...) z dnia 25 stycznia 2016 r. (k. 48-54 a.s.) oraz z dnia 17 marca 2016 r. (k. 77-79 a.s.). Odnosząc się do sporządzonych w niniejszej sprawie opinii biegłej sądowej, Sąd uznał je za przekonujące, rzeczowe i merytorycznie uzasadnione. Sąd wziął pod uwagę fakt, że opinie te uwzględniają i odnoszą się do rzeczywistego charakteru pracy odwoływającego w spornym okresie czasu i wykonywanych przez niego obowiązków, co biegła szczegółowo omówiła. Sąd miał jednak na uwadze stanowisko biegłej, która wskazała, że w wykazie A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym), nie ma wymienionych prac wykonywanych w przemyśle mleczarskim. Również w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 04 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia, w Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) nie ma uwzględnionych prac w przemyśle mleczarskim, a pozycja 13 Działu X wymienia prace przy obsłudze pras filtracyjnych, wirówek i suszarek w przemyśle drożdżowym i piwowarskim. Biegła dodała przy tym, że uchwała nr: 16/83 Zarządu Centralnego Spółdzielni (...) z

dnia 27 czerwca 1983 r., na którą powołuje się skarżący, została wydana w oparciu o treść § 1 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który upoważniał właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, do ustalenia w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. Podkreśliła nadto, że powołane Rozporządzenie nie upoważniało do opracowywania wykazów stanowisk, do prac, które nie zostały ujęte w wykazach. Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że okres zatrudnienia odwołującego od dnia 01 września 1973 r. do dnia 24 czerwca 1975 r. na stanowisku kazeiniarza w (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S. nie może być zaliczony do okresu pracy w warunkach szczególnych, uprawniającego do emerytury w obniżonym wieku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 07 sierpnia 2015 r., znak: ENS/(...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015, poz. 748 z późn. zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. którzy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa – według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ww. ustawa jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), które w § 4 wskazuje, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A (stanowiącym załącznik do rozporządzenia) nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ponadto, zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2 rozporządzenia).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i ugruntowanym orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała

Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że K. S. ukończył w dniu 07 sierpnia 2015 r. wymagany wiek 60 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, jak również udowodnił wymaganą ilość okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 25 lat, według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r.

Przedmiotem sporu pozostawało natomiast ustalenie, czy odwołujący posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył mu bowiem do okresów pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 01 września 1973 r. do dnia 24 czerwca 1975 r. w (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S. na stanowisku kazeiniarza, wskazując, że w Dziale X pod poz. 13 załącznika do uchwały nr: 16/83 Zarządu Centralnego Spółdzielni (...) z dnia 27 czerwca 1983 r. stanowisko to nie występuje.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko organu rentowego w tym zakresie, że wnioskodawca nie ma wymaganego 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Sąd Okręgowy zważył bowiem, że wykonywanie pracy na stanowisku, które nie zostało wymienione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uprawnia do uzyskania emerytury w wieku niższym (por. wyroki Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., I UK 41/05 oraz z dnia 23 listopada 2004 r., I UK 15/04). Wykazy te mogą natomiast stanowić - jako, że z reguły mają charakter informacyjny, techniczno - porządkujący, uściślający ogólne pojęcia istniejące w rozporządzeniu Rady Ministrów - swego rodzaju wskazówkę, dowód, że takie, a nie inne czynności były przez pracownika istotnie wykonywane w szczególnych warunkach (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008 r., I UK 192/07). Z faktu, że właściwy minister czy kierownik urzędu centralnego ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może bowiem płynąć domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku w istocie była wykonywana w takich warunkach i odwrotnie – brak konkretnego stanowiska pracy w takim wykazie może – w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych – stanowić natomiast negatywną przesłankę dowodową (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 r., II UK 218/09). A zatem odnosząc się do żądania wnioskodawcy w zakresie uwzględnienia do jego stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 01 września 1973 r. do dnia 24 czerwca 1975 r. w (...) Spółdzielni (...) z siedzibą w S. na stanowisku kazeiniarza należy podkreślić, że w wykazie A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym), nie ma wymienionych prac wykonywanych w przemyśle mleczarskim. Również w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 04 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia, w Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) nie ma uwzględnionych prac w przemyśle mleczarskim, a pozycja 13 Działu X wymienia prace przy obsłudze pras filtracyjnych, wirówek i suszarek w przemyśle drożdżowym i piwowarskim. Tym samym nie można przyjąć, aby w okresie od dnia 01 września 1973 r. do dnia 24 czerwca 1975 r. odwołujący wykonywał pracę, która może być uznana za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu powołanego rozporządzenia. Jak już zostało wskazane, jedynie te prace, które są wymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów są pracami w szczególnych warunkach, dającymi prawo do emerytury w obniżonym wieku.

Jakkolwiek rację ma skarżący, że praca przez niego wykonywana w spornym okresie czasu na stanowisku kazeiniarza – wbrew twierdzeniom organu rentowego – jest pracą wymienioną w załączniku do uchwały nr: 16/83 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni (...) w Dziale X pod poz. 13 pkt. 4 to jednak, nie można pominąć zasadniczej – w ocenie Sądu – okoliczności w sprawie, że wskazana powyżej uchwała nr: 16/83 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni (...) nie może być sprzeczna z aktem normatywnym wyższego rzędu, jakim jest rozporządzenie, ale powinna stanowić jego uzupełnienie. Skoro zatem w Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak również w Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 04 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia nie ma uwzględnionych prac w przemyśle mleczarskim, a pozycja 13 Działu X wymienia wyłącznie prace przy obsłudze

pras filtracyjnych, wirówek i suszarek w przemyśle drożdżowym i piwowarskim – to nie można uznać pracy na takim stanowisku za zatrudnienie w warunkach szczególnych wymienionych w wykazie A Rozporządzenia – na podstawie uchwały Zarządu (...) Związku Spółdzielni (...) z dnia 27 czerwca 1983 r. W konsekwencji uchwała Zarządu (...) Związku Spółdzielni (...) z dnia 27 czerwca 1983 r. musiała być dostosowana do treści wykazu A Rozporządzenia, w którym zawarty jest kompletny wykaz prac wykonywanych w szczególnych warunkach. Gdy więc uchwała Zarządu (...) Związku Spółdzielni (...) z dnia 27 czerwca 1983 r. określa stanowiska pracy, których wykonywanie uprawnia do nabycia prawa do emerytury w wieku obniżonym – niezgodnie z wykazem A do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego – fakt ten nie wywołuje skutków przewidzianych w art. 32 ustawy emerytalnej, na co uwagę zwrócił Sąd Najwyższy w wyrokach dnia 20 października 2005 r. (I UK 41/05) i z dnia 21 kwietnia 2004 r. (II UK 337/03).

Reasumując zatem dla uprawnień emerytalnych z tytułu zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych decydujące znaczenie miał fakt, że w ww. Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym), nie ma wymienionych prac wykonywanych w przemyśle mleczarskim. Również w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 04 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia, w Dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) nie ma uwzględnionych prac w przemyśle mleczarskim, a pozycja 13 Działu X wymienia jedynie prace przy obsłudze pras filtracyjnych, wirówek i suszarek w przemyśle drożdżowym i piwowarskim. Wskazane powyżej rodzaje prac nie są natomiast pracami, które zgodnie z zapisami rozporządzenia uprawniają do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. W realiach rozpoznawanej sprawy, uchwała Zarządu (...) Związku Spółdzielni (...) z dnia 27 czerwca 1983 r. nie ma zatem mocy wiążącej. Przepisy tej uchwały są bowiem stosowane posiłkowo, przy uszczegółowianiu danego rodzaju pracy. Natomiast podstawą prawną są przepisy powołanego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 maja 1979 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie K. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 07 sierpnia 2015 r., znak: ENS/(...), o czym orzekł w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)